

trouw opgekomen en blijdschap was op veler gelaat te lezen, toen men Ds. Winkler op den kansel en den heer van Lummel in de bank der kerkeraadsleden zag. Na het uitspreken van de zegenbede over den geknipten leeraar, zong de gemeente Psalm 134: 1-3 den bevestigde toe. Stille de Heere hem tot een rijken zegen, zoowel voor Waagere als voor de omringende gemeenten, waar behoefte bestaant aan voorgangers, die de gemeenten, leden in die graze weiden van Gods Woord.

Des namiddags sprak de nieuwe leeraar de verzamelde gemeente toe naar Psalm 30: 1-5 en 6. Al konden bij de intrede geen broeders predikanten aanwezig zijn, toch waren de Geref. Kerken van Gouda, Oude- water en Haarrecht door kerkeraadsleden vertegenwoordigd. Na hartelijke toespraken tot den consulent, kerkeraad, kerkvoorzitter, voorzitter en allen die inkerkleden zijn, werd de Godsdiensvoering geëindigd met het zingen van Ps. 118: 1-4. De gemeente was niettegenstaande den voor den boerenstand zoo ongunstigen tijd, weder getrouw opgekomen.

Waarom men den dag der bevestiging geheim hield, zal men vragen. De zaak is eenvoudige. Te Zevenhoven en te Wons, waar ook kandidaten van de Vrije Universiteit zouden bevestigd worden, hadden de synodalen niet met geweld meester gemaakt van het kerkgebouw, voor bedoelde kandidaten er hante intree-rede in gehouden hadden. Dit rocht men te Waarden te ontkomen, zoo de bevestiging plechtig ingeleid naar aanleiding van Hand. 1: 22b. «Dien zijt gij hooren in alles, wat hij tot u spreken zal», aantoonende dat de gemeente den Heere alken. Hem in alles en Hem van ganser harte moest hooren. Inzonderheid richtte Z. Hoogveld, zich tot den jeugdigen Bedenker des Woords, hem toebiddende, wijsheid en inkracht om te midden der beroeringen in deze gemeente in liefde verstaan te zijn, opdat de hand, tusschen leeraar en gemeente thans gelegd, moge worden versterkt en gegrond moge blijven een en alleen op het fundament van Gods Woord in Christus Jezus den Heer.

Des namiddags te 2 urendat de WelEerw. heer Prins voor de gemeente op, haar bepalende in een boeiende rede volgens Hebr. 11: 1-3 bij Noach den prediker der gerechtigheid, wijzende op den grond en de werking zijn geloofs. Hierna richtte hij zich tot de gemeente, den kerkeraad en hen, die de uiterlijke belangen der gemeente behartigen, den consulent Ds. J. G. Sikkel, die in de morgenuitkomst ook aan de handoplegging had deelgenomen en tot rijnen geliefden leermeester Prof. Rutgers, die zoo welwillend en op nulk eene voortreffelijke wijze Z. Eerw. als Herder en Leeraar bevestigd had.

Belde godsdiensvoeringen werden gehouden in een daardoor ingefichte schuur, bij het dorp, door den eigenaar welwillend ter beschikking gesteld en door een schare van 4-500 hoorders berecht, waaronder ook velen uit de omringende gemeenten.

Een niet zeer bemoeiigend indruk moet de verzoening van synodale zijde in het aan de gemeente onthouden kerkgebouw remaken hebben, waar in dat morgenuitkomst de WelEerw. heer v. d. Vliet van Wolsom, die de beurt waarnaam van een der moderne predikanten van dezen rigt.

Volgens vrij vertrouwde berichten moeten pl. m. 70 kerkgaangere, meereendeels vreemdelingen, onder het gehoor van dien heer in het kerkgebouw zijn opgekomen.

Burgemeester met tegen rijke en gemeente veldwachters waren voor het kerkgebouw tegenwoordig om den predikant toe te laten tot den kansel. Deze voorzorgsmaatregelen waren eveneens reeds den vorigen Zondag was gebleken, geheel onnoodig, omdat bij de doelezenden geen plannen bestaan of bestaan hebben om geweld tegenover geweld te brengen, maar hante maak te laten bescheiden door den Burgemeester.

Voor den predikant met zijn gezin was, door de zeer gewaardeerde opvoering van een der gemeentelieden, een zeer geschikte woning, naast de pastorie, als hulppastorie ingericht.

WOERDEN. Voor eenige weken was door 3 leden onder gemeente een uitvoerig gemotiveerd verzoek gericht aan onzen Kerkeraad, waarin gezeven werd, op de alom en ook hier gebleven noodzaak, toegesloten, de gemeente toe te maken van de synodale hiërarchie, en gevraagd, of de Kerkeraad bereid was, tot dien stap over te gaan. Onze Kerkeraad, die steeds is uitgegaan van het beginsel, dat men zoo lang mogelijk moet wachten met «neen» te zeggen, al denkt men er ook in de verste verte niet aan, om «ja» te antwoorden, bleef ook thans hante getrouw, en gaf den ondertekenaren te kennen, dat de Kerkeraad, alvorens hun verzoek in overweging te nemen, de namen wenschte te kennen dergenen, namens wie de adressanten optraden. Deze gaven echter te kennen, dat hun dit onnoodig voorkwam, en terecht: 't is bij een dergelijke zaak toch niet de vraag, wie of hoevele iets vragen, maar wat Gods Woord eischt. De ondertekenaren ontvingen echter in de 8 dagen, die zij den kerkeraad nog te beraden hadden, een antwoord, dat hen van deen geest antwoord meer, zodat zij nu met hunne middelgevoelven hier ter plaatse 't werk der Reformatie zullen hebben aan te vangen.

Voor de samenkomsten der Doelezenden hebben de Chr. Gereformeerden alhier hun kerkgebouw zeer broederlijk afgestaan. Elken Zondagmiddag en soms den gansen dag is 't tot onze beschikking. Voor eenige weken hadden we zulk een verloop van de geslotenheid niet verwacht. De Chr. Gereformeerden hadden zulke bezwarende voorwaarden gesteld, dat wij reeds naar een ander gebouw hadden omgezien. Maar 't is vooral het op het Synodaal Convent beslootene, dat ook hun gevoelven heeft veranderd. Mogen de Chr. Geref. broeders alom in den lande er een voorbeeld aan nemen!

ZWOLLE. Door de Nederl. Geref. Gemeente alhier is aangekocht, voor de som van f. 6100, de leedoorzij van den heer Peters, gelegen in het Weezenland, vlak over de Hoogere Burgerschool, met het doel om aldaar een noodkerk te bouwen.

Buitenland.

Duitsland. De geschiedenis van het Wupperthal in deze eeuw.

Dr. Zahn heeft een belangrijke brochure geschreven onder den titel van «ein Gang durchs Wupperthal in diesen Jahrhunderte». In dit boekje wordt een schets gegeven van de kerkelijke geschiedenis der laatste tijden in dat merkwaardige dal. Het begint met een beschrijving van de eenvoudige levenswijze aldaar in het begin der eeuw. De armenzorg was de taak der gemeente; het kerkelijk leven droeg een sterk calvinistische kleur ook bij de Lutherischen.

De kerken waren eenvoudig; geestelijke liederen werden op de bleekereijen en spinnerijen vernomen; elk huishouding las des morgens en des avonds met Gods Woord en ging in het gebed voor. De kerken waren altijd vol. Een geestelijke opwekking werkte dit alles nog in de hand. Het duurde lang voor dat men in het dal wist dat er een richting bestond, het «rationalisme» geheten, en het kreeg nooit aldaar zooveel voet, als in andere streken van Duitsland. Het ambt van de dienaren des Woords was zeer in aanzien. Ds. Bartels kon, toen een koördinatorsgezelschap op een kerkelijk feestdag op de markt een voorstelling gaf, met een mes het koord doorsnijden, al was het dat men zich beriep op de toestemming der overheid. Al het volk viel hem toe, en de voorstelling ging niet door.

Van nieuwigheden was men niet gediend

men noemde ze «Fisimatenten». Tusschen de Gereformeerde en Lutherische kerk was een diepe kloof. Zeer werd het b. v. afgekeurd, wanneer een Gereformeerde met een Lutherische vrouw in het huwelijk trad. De kinderen op straat scholden elkander voor «Lutherische dikkop» of voor «Gereformeerde puntkop». De Gereformeerde kinderen, moesten bij het doen van belijdenis beloven, geen Lutherischen te huwen. Het werd voor een daad van moed gehouden, wanneer een Gereformeerde predikant op een Lutherischen kansel predikte.

In Elberfeld werd de invloed van het rationalisme gebroken door den arbeid van L. D. Krummacher. Nevens hem arbeidde Fr. W. Krummacher zijn neef, die ook door zijne prediking een gezegenden invloed uitoefende. Menigen die onder de bediening van Fr. W. Krummacher getrouwen was, vond later bevrediging in de prediking van Dr. Kohlbrugge. Ware godsvrucht en een frisch kerkelijk leven bloeiden er.

In dezen gelukkigen toestand kwam de Unie in 1835 helaas! verandering brengen. Dat ene Unie tot stand kwam was een wensch van den koning, zij werd noch door Lutherische, noch door Gereformeerde Gemeenten begeerd. Van lieverlede was echter de scherpte der tegenstelling tusschen Gereformeerde en Lutherisch wat verminderd, men leefde «riedelich, schiedlich». Bisschop Bosz dreigde met afzetting, wanneer men de nieuwe agenda niet aannam; een goed Gereformerd mensch ging op zekeren kerk en kerk, en nam het boek voor de oogen der gemeente weg. Deze daad vond, jammer genoeg, geen weerklank. Men meende het toch ten slotte te moeten dulden, en zoo had men open beblissend oogenblik zijn nek onder het staatsjok gebogen en de vrijheid en zelfstandigheid der kerk er aan gegeven. Slechts 30 Gereformeerde mannen konden zich hierna niet vereenigen; zij lieten hunne kinderen ongedoopt en vormden in 1847 de Vrije Ned. Gereformeerde Gemeente, die onder de leiding van Dr. H. F. Kohlbrugge zoo langlen tijd gebleed heeft, en een voorbeeld werd voor alle gemeenten. Deze gemeente bezieldde haren leeraar zelve, zij werd bestuurd door ouderlingen en diakenen, de armen werden zonder hulp van stads- of staatsgeld bediend, strenge kerkelijke tucht werd uitgeoefend, terwijl haar voorganger de leer van de vrije genade met kracht verkondigde.

België. Uit de Belgische Zending.

De Belgische Zendingkerk herdenkt dit jaar haar vijftigjarig bestaan. Voor hare stichting waren in het land, dat zoovele martelaren voor de Gereformeerde religie geleyd heeft, slechts zeven Protestantische kerken, waarvan vier gevormd waren door leden, die uit den vreemde naar België waren gekomen.

In het jaar 1833 plaatste het Britsch en Buitenlandsche Bijbelgenootschap een agent te Brussel, met name Tidley. Twee jaren later gelukte het dezen met hulp van eenige Christelijke mannen uit Brussel en een dertien Belgische predikanten, een comité te vormen, onder den naam van «Comité van de Belgische Evangelische Vereniging». De arbeid begon met drie arbeiders welke werkzaam waren op twee plaatsen, waar zij vasten voet hadden. Men ondervond aanvankelijk weinig sympathie in het land zelve, de twee eerste jaren werd 55,166 francs uitgegeven, terwijl men uit België slechts 5202 ontving.

Trots alle moeilijkheden werd echter het Evangelie in vele plaatsen verkondigd, en in het jaar 1848, werd uit de gemeenten, die door den arbeid van het comité vergaderd waren, de Belgische Zendingkerk gevormd, welke kerk in 1848 hare eerste Synode hield. Het aantal plaatsen dat tegenwoordig bearbeid wordt geeft geen volledig overzicht van den volbrachten arbeid. Stations, die onderscheidene jaren hebben bestaan, zijn van lieverlede verlaten geworden, schoon zij eerst zeer bloeiden; gemeenten die aanvankelijk bij de Belgische Zendingkerk behoorden, hebben zich later aan de Protestantische staatskerk aangesloten. De Zendingkerk had twee scholen, die de een na de andere moesten gesloten worden, omdat zij de concurrentie tegen de staatscholen niet konden volhouden.

Ongeveer 4 miljoen francs is in de verloopende jaren door de Zendingkerk uitgegeven, waarvan ruim 1½ miljoen in België werd samengebracht.

De Belgische Zendingkerk bestaat nu uit 27 kerken en stations met 56 filialen, 6769 leden, 57 Zondagsscholen met 2350 kinderen, 17 predikanten, 5 godsdienstonderwijzers, 14 bijbellezers en kolporteurs.

Er zou in België veel meer gearbeid kunnen en moeten worden, maar de leiders van de Zendingkerk zien er tegen op om nieuwe plaatsen te bearbeiten, omdat men vrees voor een steeds grooter wordend tekort. In het afgelopen jaar werd 125,235 francs uitgegeven, waarvan uit België 45,000 francs was. Deze som is groot als men bedenkt, dat de meeste leden der kerk handwerkslieden zijn, die arm zijn en in deze dagen door den gedruken tijd nog armer geworden zijn.

Gaven voor de Belgische Zendingkerken, welke op den grondslag van de Drie Formulieren van Eenigheid van de Gereformeerde kerken staan, worden gaarne ingewacht door den heer K. Anet 37 Rue Tasson-Snel, Brussel. Mochten er velen gevonden worden, die trachten om den Belgischen broeders een bewijs van sympathie geven bij het herdenken van het vijftigjarig bestaan hunner kerk! De Heere had daar eenmaal zulke getrouwe geliefden. Gorde hij, Die heden en gisteren dezelfde is tot in eeuwigheid, vele mannen met zijn Geest aan, om het zuivere Evangelie te doen verkondigen, en steunen wij onze broeders in België met gebieden en gaven.

Zuid Afrika. «De Afrikaansche Patriot» over onzen kerkelijken strijd.

Tot hertoe bleef de zaak van onze doelezende kerken in het meereendeel van de buitenlandse bladen onbesproken, of werd er aldus over gehandeld, dat men medelijken hebben moet met de onkundigen, die toonen slecht op de hoogte te zijn, of zoo weinig om streven te begripen.

Eene uitzondering maakt hierop het Transvaalsche blad «De Afrikaansche Patriot», dat met kennis van zaken en met warme sympathie aan zijne lezers mededeeling doet van de reformatie der Nederlandse Gereformeerde kerken. Men kan bij het lezen van dit blad, als het over onze kerkelijke toestanden spreekt, gevoelen en tasten, dat het zich één gevoelt met de broeders in Nederland, die den strijd aangebonden hebben voor de vrijmaking der kerken, opdat daardoor het koningschap van Christus over de kerken tot zijn recht kome.

Eigenaardig is in het Afrikaansche blad de beschrijving van de drie hoofdpunten, die op kerkelijk gebied ten onzen gevonden worden. In de eerste plaats worden genoemd de Gereformeerden, allen zuivere Calvinisten, die den geheelen Bijbel als Gods Woord erkennen en daarom de Nederlandse Geloofsbelijdenis, den Heidelbergischen Catechismus en de Canones van Dordrecht als Formulieren van eenigheid aankeven en die alzoo met ons, leden der Nederlandse Gereformeerde kerk van Zuid-Afrika, één zijn, in waarheid onze broeders, huisgenooten des geloofs; deze genietten schier allen de zegeningen der nieuwe Reformatie, na afwerping van het Haagsche Synodale dwangjok.

De tweede groote partij is de ethisch-irische, die echter weer twee onderafdeelingen rijk is. Allen noemen zich orthodox, doch de linkerzijde, behalve dat zij op vele punten der geloofsbelijdenis zeer los is, snijdt met het mes der kritiek en dat met toenemende woede, niet alleen bladzijden maar geheele boeken uit den Bijbel, zoodat het geen wonder is, dat de modernen voorspelden dat zij weldra met hen in één gelid zullen staan. Aanvoederders zijn professors Chantepie de la Saussaye jr., Valetton jr., Dr. Gunning van Bennebroek enz.

De rechterzijde bevat vele hoogst achtenswaardige mannen en staat in Holland bekend als de Confessionele partij de hoofdmannen aanschouwt men in Ds. Felix van Utrecht, Verhoef van Bodegraven, Guldenarm, Kraayenbelt enz. Deze mannen zijn in den regel zuiver in hunne prediking, zoodat zij voor het uitbreken der nieuwe reformatie, schier algemeen in de liefde en het vertrouwen der Gereformeerden deelden, daar slechts enkelen toen reeds konden bespeuren, dat hun kerkelijk standpunt gevaarlijk was, en dat is dan ook gebleken te dezer dage; wel gereformerd in de prediking, maar ongereformerd in de praktijk. Toch willen de meesten dezer Confessionelen niet medewerken in de vervolging der Gereformeerden thans op zoo groote schaal begonnen door al de andere partijen in de Hervormde kerk, waarom zij met Ds. Felix aan het hoofd voor hun lidmaatschap in de lagere kerkelijke gerechtschoven, het Classicaal en Prov. kerkbestuur, achtereenvolgens bedankten.

Den 3de groote partij bestaat uit de Groeningers, die zich zelf Evangelischen betitelen, en de Modernen, die bij alle groot verschil daarin overeenstemmen, dat zij o. a. de Godheid van Jezus Christus, en de leer der verzoening ontkennen.

Het artikel besluit met de vermelding van het feit, dat de vergadering van Confessionelen te Utrecht tot niets geleid heeft, en met de mededeeling, dat deze vergadering zeer verschilde van het Gereformerd kerkelijk congres, waar de broeders bleken te zijn één hart en één ziel.

WINKLER.

Voor Kinderen.

De overtuigde Priester.

De Hindoesche priesters, Braminen geheeten, onderscheiden zich vaak door groote scherpzinnigheid en gevatheid, in het uitspreken van twijfelingen omtrent het Christendom. Zij leggen dikwijls den zendingen groote hinderpalen in den weg, maar tevens geven zij hun ook vaak gelegenheid op de heerlijkste wijze hun tegenpartij met het Evangelie tot zwijgen te brengen. Eenige jaren geleden woonde een Bramin de prediking van den zending Muller bij, die inzonderheid den hoogmoed en de eigenegerichtigheid der Hindoes bestreed, en hun aantoonde dat zij den duivel dienden door hun onrechtigheden. De Bramin had oplettend geluisterd. Bij het einde der prediking, toen zich nog velen om Muller verdrongen, kwam ook de Bramin tot hem, en verzocht vrijheid hem iets te mogen vragen.

«Gaarne», antwoordde Muller.

«Zegt gij niet, dat de duivel de menschen verleidt, mijnheer?» vroeg Bramin.

«Ongetwijfeld», was het antwoord.

«Welnu», hernam de priester, «dan geloof ik, mijnheer, dat ge uw eigen zaak onovergeredeerd hebt: 't is immers duidelijk dat als de duivel ons verleidt, ook hij de schuld heeft en de menschen niet. Derhalve besluit ik dat hij gestraft zal worden en niet wij!»

Verscheidene toehoorders, die de wijsheid van den Bramin bewonderden, betuigden hun ingenomenheid met de bewering des priesters, zoodat Muller vreesde dat de indruk zijner woorden geheel zou verloren gaan. In stilte bad hij den Heere om hen met kracht aan te gorden, teneinde den tegenpreker met juistheid te kunnen antwoorden. Schijnbaar toevallig ging er juist een boot op de rivier voorbij.

Zoodra Muller de boot bespeurde, wendde hij den blik er heen, en vroeg den Bramin:

«Ziet gij gindsche boot?»

«Ja, zeker!»

«Welnu, stel nu eens, dat ik eenige mijner vrienden en bekenden uitzend, en hen bevel de boot te bemachtigen, de menschen die er in zijn te dooden en de goederen als buit tot mij te brengen, wie verdient dan straf, ik die hen uitzend, of zij die de schandelijke daad verrichten?»

«Zonder twijfel gij zoowel als de anderen, allen!», hernam de Bramin.

«Zeer juist Bramin!», antwoordde de zending, «doch evenzoo is het met den duivel en de menschen, en dit zeg ik u, wanneer ook gij u verder door den duivel laat leiden, dan zult gij met hem in het verderf storten.»

De Bramin ging besluisd en toornig heen, maar Muller dankte den Heere, die niet had toegelaten dat het goede zaad verstuikt werd.

Een vergissing.

Zich te vergissen is menschelijk, en daarom kon het ook overkomen aan een heel wijs man uit denouden tijd, die Democritus heette. Op zekeren dag zond hij zijn dienstraag naar de markt om komkommers te halen. Zij gingen heen, en kwam weerom met een viertal van die vruchten, die den volgenden dag in stukken gesneden op tafel werden gebracht. Democritus proefde hen, en tot zijn groote verwondering waren zij bijna zoo zoet als suiker.

Na riep hij de meid, en vroeg van wien zij die smakelijke komkommers had gekocht. Zij beduidde het hem, en den volgenden morgen stapte onze wijsgaer naar de markt, zocht den aangewezen groentenboer op, en vroeg hem of hij eens mee mocht gaan om de plek te zien waar zijn komkommers groeiden. Dat vond de boer goed, en toen Democritus in den kruidhof was gekomen, onderzocht hij nauwkeurig den grond, die zulke zoete enleker komkommers opleverde. Maar hij kon er niets bijzonders aan merken.

Toen ging hij naar huis om er over na te denken, maar dat bracht hem ook al niet verder. Eindelijk kwam er een gedachte bij hem op. «Ik moet het de meid eens vragen», sprak hij. «Misschien weet zij het.»

Zoo gezegd zoo gedaan. De dienstmaagd nu begon te lachen toen zij de vraag hoorde, en sprak:

«Wel dat is heel duidelijk. Ik heb de komkommers bij vergissing in den koningspot gelegd, wijl ik dacht dat die geheel leeg was. Doch er zat nog iets in, en 't is die zoete smaak welke in de komkommers is getrokken.»

Zoo was het wonder verklaard, waar Democritus en zijn wijze vrienden dagen lang over gepensd hadden. Zij moesten toestemmen dat een wijs mensch dikwijls van een eenvoudige leeren kan, als — hij er maar niet te trotsch voor is.

HOOGENBEEK.

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

BEDROEFEN: Vlaardingien, D. M. Boonstra te Oud-Alblas.

AAENROEVEN: Buitenpost, J. D. v. d. Velden, theol. cand., aan de Vrije Universiteit.

BEDANKT: Vroonwepolder, Serooskerke en Gapinge, J. D. v. d. Velden, theol. cand., aan de Vrije Universiteit. — Nibker, L. J. A. Floor, v. Amstel te Reims, c. a. — Lemmer, c. a. — Vroonwepolder te Waspik.

Christelijke Gereformeerde Kerken.

BEDANKT: (Alphad) Zaanstad, A. v. Apeldoorn J. L. te Katendrecht, P. Eijsterfeld te Gorinchem en J. W. Gunst te Brouwerhaven.

TWEEAL: Werkendam, J. van Haeringen te Vroonwepolder (Overijssel) en C. S. Bos te Vroonwepolder-Kappelle (Noord-Brabant).

BEDROEFEN: Werkendam, J. v. Haeringen te Vroonwepolder. — Maria Hourebeke (Belgie), J. W. A. Notten te Rotterdam. — Haallemmermeer o. a., W. Kaptein Pen te Wierum. — Dinslaken, Kralendijk en Schagbrog, J. Wachelaar, cand. Ann. Am. (Pr.), J. Wachelaar, cand. te Kampen.

AAENROEVEN: Koersvelden, A. v. Apeldoorn te Katendrecht.

BEDANKT: Eindhoven, J. van der Linden te 's Bosch. — Bierum, Vos te Veenland.

Synodale Genootschapskerken.

BEDROEFEN: Goudswaard, F. A. van Schaick te Grootelindt c. a. — Koudum, C. J. J. Leemman te Staphor. — Elst (Utrecht), C. Hantink te Apeldoorn. — Hornhuizen, Kijlstra te Wier (Pr.). — Wieringen, J. Tichelman te Leidschendam c. a.

AAENROEVEN: Dierum, M. F. van Lennep te Hoenderlo. — Waddinxveen, Ph. Heter te Serooskerke. — Oud-Beijerland, C. Bouthoorn te Sprang.

BEDANKT: Zegveld, P. Bougers te Amide. — Schiphol, J. S. Tichelman te Leidschendam c. a. — Huisen, E. A. Lander, te Oosterwolde. — Baarnbrugge, A. J. van Wijngaarden te ter Aa. — Oudega, I. degen en Sandthuis, J. van der Wijk te Waspik. — Actoy, A. Metz Jr. te Giesse-Nieuwerk. — Tholen, G. Klabhaar te Middelburg.

Advertentiën.

Door A. GEZELLE MEERBURG, te Huisen is uitgegeven en bij franco overmaking van het bedrag bij hem te verkrijgen, of door iederen solidien boekhandelaar te onthieden:

Uit Duisternis tot Licht.

Gods leidingen met ELIEZER KROPVELD.

Geboeren Israël, thans Predikant bij de Chr. Geref. Gemeente te Alblasvaderdam.

Prijs f. 0.80.

of gebonden in een keurig bandje f. 1.15.

Dit boecndt geschreven werke, dat geheel ten voordeele der Zending onder Israël wordt uitgegeven, en waartoe het Manuscript welwillend door den Schrijver is afgestaan, zal zeker velen welkom zijn. — In hart en huis zal het ongetwijfeld een goede en eervolle plaats innemen. — Als geschenk bij verschillende gelegenheden kan het uitnemend dienst doen. Ook ter Evangelisatie is het bijzonder aan te bevelen.

Voor wie met het oog op het doel der Uitgave Intekenaren wil verzamelen, zijn op franco aanvraag Intekenlijst met Conditiën te bekomen bij den Uitgever.

Amerikaansche Orgels.

TE KOOP eenige zeer zware Orgels, enkel en dubbel klavier, met en zonder vrij pedaal, (16 en 32 voets registers), uitsluitend geschikt voor groote zalen of kerken.

PLAATSING OP PROEF. VOLLEDIGE GARANTIE. Alle verdere inlichtingen, ook voor het plaatsen van Pijp-orgels in alle afmetingen, worden gaarne verstrekt door

MAR. BREEBAART,

Firma SCHOLS en POS, Damrak No. 23. Amsterdam; Importeur en Specialiteit in

Amerikaansche Orgels.

Doleerende Gemeenten kunnen de benodigde Orgels tegen alle gewenschte conditiën en tot de laagste prijzen hier te lande bekomen.

Reeds werden in onderscheidene Zalen en Kerken Orgels door ons geplaatst, die allen uitmuntend voldoen.

S. J. SEEFAT, Penningmeester. Lijnbaansgracht 248.

SCHOTSCHES ZENDINGSKERK. GODSDIENSTVOERING. Zondagmorgen, 10 uur, A. VAN OS. Zondagavond, 6 uur, F. W. A. KORFF. Vrijdagavond, 7 uur, Vergadering met de leden van het Kindergenootschap voor Israël.

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Maar ge w de oude bedr Ge ziet he lispelend fluit merkt, viel er uwer ziel.

Nog altoos Ook daar z en naar God zegd had: heb ge de w Neen, bij dat aandurve maar bij haar Bij haar w weet het ool brengt hij het

Heden verscheen:

De Goddelijke Waarheden.

Ten dienste van het Catechetisch Onderwijs.

DOOR

J. H. DONNER.

Prijs 25 Cents.

Vroeger verscheen:

J. H. DONNER, De Bijbelsche Geschiedenis ten dienste van het Catechetisch Onderwijs, 6de druk f. 0.25

Beknopt Ondericht in de Bijbelsche Geschiedenis, 2de druk f. 0.15

Eenvoudig Ondericht in de Bijbelsche Waarheden, 3de druk f. 0.10

25 Ex. f. 2.25, 50 Ex. f. 4.25, 100 Ex. f. 8.—

Uitgaven van D. DONNER, te Leiden.

Vrije Universiteit.

Dezer dagen leerde ik een «stille in den lande» kennen, die, door veel tegenspoed heen en tegen den druk en de «ongunst» der tijden, blijmoedig en onverdroten voortgaat de «stied» van zijne inkomsten, gelijk hij het noemt, «aan de bevordering van het rijk van Koning Jezus» te geven. «'t is zoo'n stille voor mij», zegt hij, «ook in kommer en slommer, want de eisch en de prijs beide van 's Heeren barmhartigheid blijven toch: recht te doen en weldadigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uwen God» (Micha 6 vs. 8).

Deze beschamende ontmoeting herinnerde mij zoo levendig het verhaal van een «koninklijke weldoener», die op het eigen oogblik, dat een zending tot hem kwam om hulp, bericht ontving, hoe een kostbare lading, aan zijn adres gericht, door schipbreuk verloren was gegaan. De zending meende, dat 't nu al een heel ongelukkig oogblik voor hem was om te vragen. Toch stamelde hij iets van het doel van zijne komst, maar dat hij nu niet durfde vragen, en «mijnheer moest hem niet kwalijk nemen!» enz. En zie, «mijnheer» gaf met milde hand, nog rijker en overvloediger dan gewoonlijk. En toen de zending zich niet kon weerhouden, om daarover zijn verwondering uit te drukken, antwoordde zijn weldoener: «Och! mijn tegenspoed doet mij zoo denken, of de Heere niet soms bezig is mij van mijn rentmeesterschap te ontheffen; en daarom wensch ik mij van mijn koninklijk recht nog maar te kwijten, zoolang ik mag!»

Onlangs ontving ik f. 25 om te bezorgen aan een mij overigens onbekend adres. Ik vond daar een oude godvrezende vrouw, die altijd haar lust in weldoen om 's Heeren wil had gevonden, en nog onlangs met een bij hart een rijksdaalder aan armen en ongelukkigen had gegeven; maar door een «tegenslag» had ze nu zelve niets meer, en in den prangenden nood was haar dezen morgen de verziching van het hart gegaan: Och, Heere! geef mij den rijksdaalder weerom, (ik vertel het met haar eigen woorden) die ik U onlangs geleend heb! En nu mocht ik haar als een schat vijf en twintig gulden brengen!

Over het algemeen houd ik er niet van, om door verhalen en geschiednissen het goed recht en de heerlijke betekenis van eenige zaak, het allerminst in de dingen van het koninkrijk der hemelen, te bepleiten. Immers 's Heeren wil en welbehagen, en zijn leidingen hebben haren grond en uitgang niet in ontmoetingen en verhalen. Zijn Woord, dat is het één en het al. Omdat Hij daar spreekt, en wat Hij spreekt, daarom is het zoo, en dat is zoo! En dat is genoeg! Toch is het niet tegen zijn wil en welbehagen, en 't negeert zijne vrijmachtige leidingen niet, als wij eens opmerken, hoe Hij zich niet onbetuigd laat aan de oprechten, en dat Hij «vrolijkheid en licht» beschikt in al hun weg en wandel. Zij onze weg en wandel alzoo in het licht van zijn vriendelijke aanschijn, als zulken, die in weldoen en weldadigheid onze blijdschap vinden!

Dr. H. HARTOG.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan collecten: collecte en Meeting Jaarvergadering te Middelburg f. 251.69; aan schenkingen: door Ds. C. A. Renier